

Oslo, 12. september 1942.

8

121
443

SITUASJONEN. Det er på det politiske området de interessanteste begivenheter har inntruffet i den forløpne uke. Utenriksminister-skiftene i Tokio og særlig i Madrid har vakt stor og berettiget oppsikt. Den japanske utenriksminister er trådt tilbake av "personlige grunner" og det er for tiden meget vanskelig å få klarhet over hvad denne vending betyr i dette tilfelle. Det ligger imidlertid nær å tro at utenriksminister Togos avgang står i forbindelse med Japans politikk overfor Russland. Det har vært sagt at Togos holdning overfor Russland var uklar. Om hans avgang skal skape avklaring i retning av en forsiktigere eller en mere aggressiv politikk overfor Sovjet er det ennå for tidlig å uttale seg om; men Japans militære stilling i øieblikket gjør førstnevnte mulighet nest sannsynlig.

Enda mere oppsiktsvekkende enn Togos utskifting, ja rent sensasjonell er Francos avskjedigelse av sin svoger Serrano Suner både som utenriksminister og som leder av Falangens politiske utvalg. Franco har selv overtatt ledelsen av Falangen, mens hans personlige venn general Jordana er betrodd utenriksministerporteføljen. Også en del andre viktige poster er besatt med nye menn. "Opprensningen er intet mindre enn et kupp. Med støtte av reaksjonære militær-klerikale kretser har Franco satt utenfor ekstremister innen partiet som hadde søkt å få støtte i Berlin og Roma. Det har vært kjent at forholdet mellom Suner og hans hustru, Francos søster, lot adskillig tilbake å ønske, liksom forholdet mellom de to svogre var temmelig spent, men det er god grunn til å anta at de inntrufne forandringer har dypereliggende årsaker enn de rent personlige. Såvel innenrikspolitiske som utenrikspolitiske forhold har sikkert spillet inn. Tross den tilsynelatende ro etter borgerkrigens avslutning har det ikke manglet tegn på betydelig indre spenning i Spania. Den utpreget aksevennlige politikken Suner førte har ikke bidradd til å dempe denne hos en befolkning som for 90 % vedkommende oppgis å være aksefiendtlig innstillet. Uroen kulminerte med Brasils krigserklæring som betød det fascistiske Spanias hittil største prestisjetap. De spanske fascisters bestrebelses for å gjenskape et latinsk imperium har nemlig i stor utstrekning vært basert på støtte fra Latin-Amerika. Det er ennå meget delte menninger om hvilken betydning en skal tillegge forandringene i Spania. For vidtgående slutninger om en "nyorientering" i spansk politikk bør en ikke trekke; men når den 100 % aksevennlige Serrano Suner er satt så fullstendig utenfor, må det karakteriseres som et tilbakeslag for aksens politikk. Ikke minst bemerkelsesverdig er det at forandringsene finner sted på det nuværende kritiske stadium i det militære oppgjør.

PÅ FRONTENE hersker fortsatt stor aktivitet; men forandringsene har vært relativt små. Efter russernes raske tilbaketog mot Volga og Kaukasus var det mange som begynte å trekke de meget omtalte russiske ressourcer i tvil; men forsvarer av Stalingrad viser nu at disse likevel må være ganske betydelige. Russene har tidligere vist at de har nervert til å vente med å sette inn sine reserver. De har vist det på ny foran Stalingrad. Gang på gang har de tyske meldinger latt formode at byen fall var umiddelbart forestående. Men ennå synes de indre forsvarsverker i det vesentlige å være intakte, til tross for koncentrert tysk innsats både i luften og på marken. Været er så smått begynt å bli en faktor en må regne med framover. Regn og oppbløtte veier har vært nevnt i meldingene og under slike omstendigheter er fordele på forsvarerens side. Ennu kan vel tyskerne regne med 6 uker til å nå de mål de satte for storoffensiven, men chансene forringes nu hurtig.

På Kaukasus-fronten har farten i det siste vært meget moderat. Fra rykningen mot Grosnyjs oljefelter er stoppet helt opp, men i vest i flåtehavnen Novorossijsk i ferd med å inntas under harde gatekamper. På de øvrige avsnitt av Østfronten er imidlertid initiativet fortsatt på russiske hender. Det vedlikeholdes et jevnt press mot de tyske linjer uten at dette synes å ha ført til større

framgang i det siste.

Det angrep Rommel innledet i Afrika førte ikke til noget. Framstøtet som var rettet mot engelskmennenes venstre flanke, minnet ikke om innledningen til den forrige offensiv. Til å begynne med hadde Rommel nogen framgang mot El Hemeimat, et stykke nord for Qatara-sumpene. Som siat syntes hensikten å være å trænge opp i ryggen av de allierte's stillinger, for så å skjære over deres forbindelser ved et raskt fremstøt mot havet. Efter å ha forsørt minebelter blev imidlertid de tyske panseravdelinger stanset av de allierte tankavdelinger og derefter drevet tilbake til sine utgangsstillinger. Under disse operasjoner hadde de allierte flere fly på vingene enn nogensinne tidligere under Afrika-felttoget.

I Det fjerne østen har utviklingen fortsatt fordelektig for de allierte. I Salomongruppen er nu amerikanerne herter på Guadalcanar, Florida, Tulagi, Gavutu, Tanambogo og Abangai. Javanske landgangsforsøk er blitt knust. På New Guinea fortsetter heftige kamper uten at større forandringer synes å være inntrådt. Kineserne har hatt fortsatt framgang i de sydlige kystprovinsen.

Det er kanskje på sin plass tilslutt å nevne et par ord om den front som i de kommende måneder sannsynligvis vil volde Hitler de største bekymriager, - den tyske hjemmefront. Flyangrepene mot de toke byer har de siste uker fulgt tettere på hverandre enn nogensinne tidligere. I de bombede byer kjemper befolkningen med innkvarteringsvanskeligheter, mangler og savn av enhver art, mens befolkningen i de byer som hittil har været skånet går og venter på sin tur. Det er ikke tvil om at det materielle og psykiske press på hjemmefronten alt er meget sterkt. Den stadige økning av politiets, SS's og Himmlers makt viser tydelig Hitlers engstelse. Mange regner ennu med en lang krig og det bør man innstille sig på. Men derfor behøver man ikke helt å se bort fra de muligheter som byr sig på grunn av vanskeligheter på den tyske hjemmefront og for det tyske transport- og produktionsapparat.

VVVVVVvvvv

NAZISME OG KRISTENDOM. Hos dem som kjenner den nazistiske mentalitet kan det ikke herske tvil om at nasjonal-socialismen er kristendommens svorne fiende. Dette er nu også til overmål bekreftet av et skrift om nasjonal-socialismens stilling til kirken forfattet av Hitler's egen stedfortreder i partiet, Reichsleiter Bormann, som fulgte etter Rudolf Hess. Døt heter i dette skriv av nasjonal-socialisme og kristen verdensanskuelse er to uforenelige begreper. Den kristne kirke bygger på uvitenhet, heter det videre, og søker til det ytterste å bevare den for bare på den måten kan den beholde sin makt. Nasjonal-socialismen derimot hvilet på vitenskapelig grunn. Kristendommens grunnsætninger er næsten to tusen år gamle og har stivnet i virkelighetsfjerne dogmer. Nasjonal-socialismen derimot må for også i framtiden fylle sin oppgave, ständig tilpassa sig til den vitenskapelige forsknings nyesste resultater. Forfatteren hevder at som følge av uforeligheten mellom nasjonal-socialistisk og kristen anskuelse må nasjonal-socialistene avvise enhver støtte til bestående eller kommende kristne konfesjoner. Han konstaterer videre at nasjonal-socialistene definitivt har oppdikt tanken på å opprette en evangelisk statskirke ved sammenlutting av de forskjellige evangeliske kirkesamfunn. Den øvergeliske kirke er i like høi grad som den katolske kirke vår fiende, legger han bestemt til. Disse autoritative uttalelser viser klart nasjonal-socialismens stilling ikke bare til kirken som institusjon, men også til selve kristendommen. Før maktovtalesonen blev det loket med at nasjonal-socialismen skulle verne om kristendommen. Idag vet vi hvad dette verner innebefører. Ingen kan sveve i tvil lenger, - papirene ligger på bordet.

VVVVVVvvvv

Den svenske flåten har nylig holdt store øvelser langs den svenske vestkyst i forbindelse med flyvåpenet og kystforsvaret. Øvelsene tok sikte på å hindre en invasjon.

EUROPA UNDER HAKEKORSET. Jugoslavia: "Gauleiter" Schumacher og to andre nazister er drept. Som represalier er 311 gisler skutt og i en landsby er alle slovenske menn mellom 18 og 60 år deportert. Kroatia: Det er i den siste tid foretatt massearrestasjoner blandt kroatene, særlig innen bordepartiet, som mistenkes for å støtte guérilla-troppene i kampen mot italienerne. Den tidligere partifører, dr. Matsjek, holdes under streng bevakning. Frankrike: Doriot franske nazistparti har nu opprettet eget "beskyttelseskorps" etter mønster av det tyske SS. Deres svarte standarter med dødningehoder er nettopp blitt høitidlig innviet. Belgia: Ved en kullgruve overmannet arbeiderne for kort tid siden vaktene og ødele gangene slik at gruvene ble satt ut av funksjon. Holland: Juliane-kanalen er satt ut av funksjon etter kolisjon mellom en lekter og sluseportene. Agram: 10- derav 8 kvinner er dømt til syden for sprengning av rytter med grenzelsk innhold. En politibetjent ble skutt fordi hans uaktsomhet ga venn til arrestant anledning til å flykte.

vvvvVvvvv

PROPAGANDATEKNIKK. Det svenske quisling-organ "Dagsposten" har på ny isensasjonell form gjengitt den tyske påstand om en britisk-russisk "hemmelig avtale". Dette propaganda-nummer og dets vandring gjennom spalten gir et interessant innblikk i de metoder som anvendes for å gi propaganda-diktningen tilforladelighetens preg. Den "hemmelige avtale" dukket først fram den 14. juni i det danske NS-blad "Fædrelandet" som offentliggjorde et Ritzau-telegram fra Genf om at England skulle ha gitt Russland rett til å opprette baser på dansk område. Samtidig offentliggjorde rumenske blad en meddelelse om at englenderne godkjente russeines krav på Besarabia. Den 15. juni publiserte "Dagsposten" - som det eneste svenske blad - en liknende påstand, men understreket særlig det for svensk opinion høist ømtåelige spørsmål om Finnlands grenser. For å gjøre enda sterkere inntrykk gjengav bladet samtidig en melding angivelig fra London om at exilregjeringen var dypt foruroliget over den hemmelige avtale. Også schweiziske NS-blad talte nu om "hemmelige tilleggsklausuler" og franske blad forsikret at Storbritannia krevet baser på den franske atlanterhavskyst. Dette var innledningen. Meningen var klar. Det gjaldt å overbevise folk om at England hadde solgt forskjellige stater til Russland. Tross engelske og russiske dementier, forsikret NS-organet "Göteborgs Morgonpost" den 23. juni at man innen "diplomatiske kretser på forskjellig hold" var sikker på at det eksisterte hemmelige klausuler. "Fra en erfaren diplomat, representerende et land som står de allierte nær" hadde bladet erfart interessante detaljer i den hemmelige avtale. Britene hadde godkjent visse russiske krav på Finland, Baltikum, Polen og Romania, og erkjent disse land sammen med Skandinavia som russisk interesseområde. "Avsløringene i det ubetydelig quislingorganet i Göteborg blev så som en verdenssensasjon sendt ut i eteren, men kilden for de sensasjonelle "avsløringene" undergikk samtidig visse karakteristiske forandringer. I den tyske sending på norsk 25. juni blev den "erfarne diplomat, representerende et land som står de allierte nær" til "en alliert diplomat" og i sendingen til hæren samme dag het det "en kilde som står Reuter-byrået nær". To dager tidligere hadde tyske telegrambyrå talt om "velunderrettede kretser i London", men karakteristisk nok het det i utseidinger til Irland at kilden for de sensasjonelle avsløringene var "Washington-kretser". Det gjenstår nu bare å få "avsløringene" bekreftet fra Shanghai, Bangkok eller Istanbul og så vil nok nok beviset bli funnet ved opprydding blandt dokumentene i statsarkivet i Rostov.

vvvvVvvvv

Hitler har gitt en forordning om at barn som norske og hollandske kvinner får med medlemmer av den tyske krigsmakt, skal nyte godt av en spesiell behandling "til vedlikehold og fremme av rasemessig verdi-full germansk arv.

vvvvVvvvv

- 4 -

NU KOMMER DE AMERIKANSKE FLYMASSEN. Helt til det siste er det England og det britiske imperium som har været arsenal for demokratiene. Til tross for bombing og ubekrig har de klart ikke bare å holde produksjonen oppe, men også å øke den. Med voksende styrke retter R.A.F. sine harde slag mot Nazi-Tyskland og dets besatte områder. Tyskland har sin fulle hyre med å avbøte disse slag, og ennu er ikke USA kommet med for alvor. Efter de siste meldinger disponerer imidlertid nu USA 50 flyplasser i England, - og det er blitt bebudet en stor alliert luftoffensiv. - La oss derfor se litt på de amerikanske produksjonsdata slik som de foreligger etter de siste meddelelser. - I inneværende år produserer USA 60 000 fly hvorav 15 000 til øvelser og andre ikke direkte militære formål. Ved årsskiftet 1942-1943 skal USA produsere 125 000 fly. Disse tall lyder fantastiske, men man kan bare huske på at den samme industrien i fredstid produserte 5 1/2 million automobiler uten å forsere. For tiden bygges 500 "flyvende festninger" om måneden. Neste år blir dette tall 1000. Det største amerikanske flyet B. 19. veier 80 tonn. Det kan medbringe 17.5 tonn bomber og fly 12.300 km. uten mellomlanding. Flyene utstyres med de fenomenale "Norden"-sikter som praktisk talt garanterer treff fra 6000 meters høyde. Utstyret for flyvning i stor høyde prøves i kjølerum med ned til \pm 51 grader. Disse store fly er i den senere tid kommet med i bombardementene.

vvvvVvvvv

"FRI FAGBEVEGELSE" har sendt ut dette oppropet til alle fagorganiserte i Norge:

Idet vi nærmer oss ett-årsdagen for mordet på to av våre beste kamerater og den endelige knebling av fagorganisasjonen i landet, forbereder Nasjonal Samling en ny og brutal krenkelse av hele den norske arbeiderklassen. De skal forsøke å kalle sammen et "Riksting" til den 25. september. På dette tinget skal det møte representanter for alle forbund i landsorganisasjonen som i arbeiderklassens navn skal være med å skape et nytt grunnlag for Quisling-styret.

Hva betyr Quislings Riksting? Ifølge Nasjonal Samlings program skal et riksting, bygget opp av organisasjoner som omfatter hele folket, danne grunnlaget for hele samfunnssstyret. Hvis det lykkes for NS å tvinge folket inn i slike organisasjoner som så lar sig representere på Rikstinget, vil tyskerne anerkjenne dette som et "lovlig" grunnlag for Quislingregjeringen. Quisling vil da få frie hender til å slutte fred med Tyskland, og i siste omgang til å mobilisere den norske ungdom til krigstjeneste mot våre allierte.

En gang tidligere har Quisling søkt å tvinge igjennom en slik utvikling. Det var etter "støtsakten" 1. februar i år. Den gangen blev han stoppet først og fremst ved lærernes heltemodige motstand. De ville ikke stå som medlemmer av et lærersamband som de viste skulle danne mønster for liknende samband i andre yrker og derved bli et redskap for Quislings landsforråderske planer. Med sin egen frihet og sitt levebrød som innsats kastet lærerne sig inn i kampen, og de har siden holdt sin front under store oppofrelser. Siden har en rekke andre grupper av folket meldt sig ut av sine organisasjoner etter hvert som de blev lagt under NS-kontroll. Lægene står utenfor legeforbundet, advokatene meldte sig ut av advokatsambandet, ungdomslagene gikk ut av Noregs ungdomslag, skipsrederne av Rederforbundet o.s.v.

Denne gangen er det vi - den fagorganiserte arbeiderklasse i Norge - som bærer hovedansvaret for at Quislings Rikstings-plan blir veltet. Det kan vi gjøre ved at alle fagorganiserte i landet sender brev til sine forbund som at deres medlemskap i Arbeidernes faglige landsorganisasjoner er opphört og dermed innstiller enhver videre kontingentbetaling. Er kanskje vi dårligere enn våre lærere, enn prostene, juris-

tene og alle de andre som for lengst har tatt kampen opp? - Vi som står i fagorganisasjonen har enda større grunn enn de andre til å melde oss ut av våre forbund. Helt siden september 1941 har enhver hederlig nordmann måttet føle det som en skam og en ydmygelse å stå som medlem av en organisasjon som daglig blir tatt til inntekt for Nasjonal Samlings landsfører. Dobbelt nedverdigende har det vært fordi noe av de usleste fra våre egne rekker har gått i fiendens tjeneste og i dag lever høit på vårt medlemsskap og vår kontingent.

Ikke en fordel har vi av fagorganisasjonen etter at den kom under nazistisk ledelse. Måned for måned er det blitt knappere og knappere med maten, hele arbeiderklassens helbred og motstandskraft blir systematisk undergravet. Men intet har landsorganisasjonens "kommisariske" ledere gjort for å hjelpe på vanskelighetene. Ikke en ting har de gjort for å skaffe kompensasjon for prisstigningen. Disse laikeier for NS og tyskerne har tvertimot forpliktet sig til å hindre at det blir reist krav og tatt effektive forholdsregler. Det er derfor de sitter der. Ikke med et ord har de reist sig til protest mot at norske funksjonærer og arbeidere blir "rekvirert" og sendt som slaver rundt i landet på fiedhens anlegg. - Dette og meget annet har vi tålt. Men nu når nazistene også vil bruke fagorganisasjonen til å virkelig gjøre Quislings planer om et riksting som skal gi det skinn av at han har storparten av det norske folk bak sig, da flyter begeret over. Ingen norsk arbeider vil rolig se på at han blir gjort til redskap for Quislings politikk. Det skal både NS, tyskerne og hele den frie verden vite.

Vi forlater organisasjonen nu for å sares igjen når dagen kommer i en

F R I F A G B E V E G E L S E.

Lørdag 12. september og framover sender alle fagorganiserte dette brevet til sine forbund:

Til..... forbund.

I løpet av det siste året har matsituasjonen forverret sig katastrofalt for alle fagorganiserte samtidig som prisstigningen har påført oss nye, tunge byrder. På tross av dette har det ikke vært mulig å spore hverken evne eller vilje hos ledelsen av forbundet til å bøte på vanskelighetene.

Da jeg nu er bekjent med at fagorganisasjonens nuværende Ledelse ønsker å sende representanter til Nasjonal Samlings "Riksting" og derved vil utnytte mitt medlemsskap til å fremme en politikk som det strider mot min innerste overbevisning å bidra til, meddeler jeg herved at mitt medlemsskap i forbund er opphørt fra dags dato.

.....
(navn)

VVVVVVVV

OMFATTENDE REKVISISJONER AV STORFE er foretatt over hele landet. Bare i Oppland og Hedmark fylker skal det nedslaktes henholdsvis 10000 og 17000 stykker storfe, svarende til omkring 15 % av bestanden.

UKENS CITAT: Også slik som de tollpolitiske og økonomiske forhold vikler seg er det naturlig for Skandinavia og Norge i særdeleshet å søke nærmere tilslutning til Det britiske rike, hvortil de skandinaviske land er så sterkt knyttet ved bånd av gjensidig aktelse og tilslit. England og Skandinavias nogenlunde enartede beliggenhet i forhold til Europa.... og deres fellesskap i farer og interesser, danner også et sunt grunnlag for nærmere samarbeid. (Quislings bok "Russland os vi" første utgave).